

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vristice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 25.

V Mariboru, dne 21. junija 1900.

Tečaj XXXIV.

Slovenski vinogradniki.

Ne mine skoro teden, da bi ne izvedeli za kak nov dokaz, kako malo naklonjena je graška gospoda štajarskemu slovenskemu ljudstvu. Zadnje nedeljo je govoril državni in deželni poslanec Robič pri Sv. Barbari pri Mariboru o ravnanju deželnega zbora in odbora nasproti slovenskim vinogradnikom, razkril reči, vsled katerih so se izvijali poslušajočemu ljudstvu nevoljni in ogorčeni klici: Proč od Gradea!

Dosedaj se je oddajalo po mnogih okrajih ubožnim vinogradnikom trsovje za nove nasade brezplačno. Bilo je sicer slabo trsovje, boljše se je oddajalo premožnejšim proti majhni odškodnini, a bilo je vsaj brezplačno, in darovanemu konju ne gledamo na zobe. Znanprej pa je naročil naš slavni deželni zbor našemu deželnemu odboru ravnati tako-le: »Brezplačna oddaja trsovja se v bodoče opusti, v kolikor ne obstoji posebna zavezanost nasproti državi; rezniki in korenčniki se naj dajejo manj premožnim po nizki, deželnim stroškom približni ceni, premožnim po 6 oziroma 20 K od tisoč, cepljeni manj premožnim po 160 K, premožnim po 240 K od tisoč.

V bodoče torej ubogi vinogradniki ne bodo več dobivali trsovja brezplačno. Ker pa si na lastne stroške ne morejo nakupiti trsovja, se to pravi, da so ubogi vinogradniki izročeni popolnemu propadu. Vsakemu ubožcu se pomaga, le vinogradnikom se bo odslej odrekala primerna pomoč. Deželni odbor dobro ve, zakaj to dela. Na Spodnjem Šta-

jarju, kjer se pred vsem goji vinarstvo, so ubogi vinogradniki skoro izključno slovenskega rodu, a premožni vinogradniki so nemški meščani in s slovenskim denarjem obogateli nemškutarski trgovci po deželi.

Pri dovolitvi brezobrestnih posojil za prenavljanje vinogradov se je izmed Slovencev že sedaj slišalo mnogo pritožb, ker so se podpirali kaj radi meščani, tudi bogati meščani. Neki Mariborčan, ki ima okoli 60.000 premoženja, je z ozirom na svoje veliko uboštvo dobil brezobrestno posojilo. Gotovo je, da bo odslej še slabše, kajti navodila se glasi: »Pri dovolitvi brezobrestnih posojil naj veljajo sledeča pravila, o katerih se ima deželni odbor z visoko vlado sporazumeti: Dotične prošnje stanujočih v področju mest z lastnim statutom ima mestni urad kot politična oblast I. inštanice sprejemati, pregledovati in predlagati.«

Ta točka je nameroma narejena za Mariborčane, Ptujčane in Celjane. Ti bodo pri svojih uradih brezdvomno kaj lahko dobili priporočilo. Na deželi stanujoči vinogradniki pa bodo morali vsi letati k svojim okrajnim glavarstvom.

Druga točka se glasi: »Politične oblasti I. inštanice naj podpira v pregledovanju in odobravanju došli prošnji zaupni mož, kojega ima imenovati deželni odbor (!) za vsak sodnijski okraj.« Deželni odbor bo torej imenoval tudi zaupne može, deželni odbor, ki pač pozna nemške politike na Spodnjem štajarskem, ne pa dobre poznavalce naših vinogradov. Podpore se bodo torej določevale po naših nasprotnikih, in slovenski vinograd-

niki že naprej vedó, kaj jim je pričakovati. — Tretja točka: »K posvetovanju in sklepanju o rešitvi došli prošnji se naj privzame eden od deželne vinorejske komisije in dva od deželnega odbora imenovana zaupna moža.« Zopet ista nakana, kakor pri prejšnji točki. Vidi se, da je deželnim očetom mnogo ležeče na nemštvu, na prospevanju vinogradništva pa le toliko, v kolikor je v nemških rokah.

Najbolj pametna je določba v četrti točki: »Za visokost pri podelitvi posojil velja pravilo, da se daja kot najvišji znesek od oralna posojila 600 K in da se daja za eno osebo posojilo k večjemu za 2 oralna.«

V vsej svoji nagoti pa se prikazuje brezobzirna nemška nakana v zadnji točki, ki se glasi: »Pri razdelitvi brezobrestnih posojil se naj na uboge in revne mestne prebivalce primerno ozira.« To je nečuvstvo, da si deželni odbor in zbor sploh upata kaj takega pokazati pred javnostjo. Revni mestni prebivalci, ki imajo vinograde, se torej naj podpirajo! Kdo pa pozna revnega meščana, ki ima vinograd? V resnici ubogi in revni meščani nimajo vinograda. Ta določba je samo za nemške meščane. In da se to nekoliko pokrije, postavili so za »uboge in revne« meščane. Ali se sedaj ne bodo odprle tudi zaslepljenim Slovincem oči? Ali ni očitno, da se na Spodnjem štajarskem Slovenci prezirajo in zatirajo? Ali še boste nadalje poljubovali svojim nasprotnikom šibo, s katero vas tepejo? Ne! Vzdrnite se ter recite: Takega ravnanja z nami ne prenašamo več, in dobiti moramo samoupravo za Sp. Štajar!

Listek.

Med ogerskimi Slovenci.

Maribor dne 11. junija 1900.

II.

Najprej sva v Cankovi obiskala peka D. Moj stari prijatelj! Ljudje so zaporedoma prihajali v njegovo prodajalnico. Največ so kupovali moko in sicer ne samo zaradi binkoštnih praznikov, ampak tudi zaradi tega, ker odhaja v tem času na tisoče mož v Slavonijo na delo. Dasi se nahajajo med ogerskimi Slovenci trdni, bogati kmetje, vendar je med njimi tudi mnogo uboštva, posebno proti izhodu v vinorodnih krajih. In kar je še hujše, doma ne najdejo ti ljudje dovolj zaslužka. Zato hodijo spomladi ob času kopi možki in ženske trumoma na Štajarsko v vinograde za kopače. Kako žalostno jih je gledati, kadar jih v nedeljo popoldne gredo cele procesije skozi Radgono. Ti od gladu upadli, blede obrazi, kako se človeku utisnejo globoko v spomin! Sedaj ko se v Slavoniji začenejo poletna dela, kakor košnja, žetev, mlatitev, odhajajo možki tje doli, žene pa ostanejo z otroci doma, ter obdelujejo lastno zemljišče. V jeseni se vrnejo potem možje

nazaj s čistim dobičkom okoli 50—60 gld. in s tem živijo vsi skupaj skozi celo zimo.

Župnik v Cankovi je Jožef Borovnjak. Zajedno je tudi častni dekan, naslov, ki pri nas tokraj Mure ni v navadi. Prijazni gospod je že precej star, let si nisem zapomnil, pač pa, da bo drugo leto obhajal zlato mašo. A starost se mu ne pozna niti v obrazu, niti v kretanju in gotovo tudi v njegovem dušnopastirskem delovanju ne. Kajti ravnokar je dovršil prezidavanje prej pretesne cerkvice. Stavba nosi nekoliko znakov romanskega sloga. Znotraj je cerkev jako čedna in lepa. Ime sedanjega župnika je v slovenski slovstveni zgodovini dobro znano. Izdal je mnogo nabožnih knjig v ogersko-slovenskem narečju in madžarskem pravopisu. Svoje župljane jako hvali, da so pridni in v verskih rečeh mu udani. Pod okriljem svoje dušnopastirske skrbi ima tudi eno cigansko vas. Toda cigani iste vasi so se že navadili stalnega bivanja, le par družin še ciganska narava potegne vsako leto na večedneve in večtedenske izlete v štajarske gozdove.

Ko sva šla iz župnišča, se je solnce začelo krepko opirati v najine hrbte, kakor da bi nama hotelo nagajati in postalo nama je vroče. Midva pa sva solncu prečrtala račun ter jo potegnili v bližnjo krčmo. To ni bilo proti najinemu programu, kajti kot

potovalca, ki se za vse zanimata, hotela sva se tudi prepričati, kako se kaj ogerski Slovenci izkoriščajo z Noetovo iznajdbo. Kapljica ni bila slaba! Še kralj Matjaš s svojo lepo Alenčico bi jo pil, rekel sem svojemu tovarišu. Ta se mi je sicer nasmejal in ni bil mojega mnenja, a ker tega nisva smatrala načelnim vprašanjem, se nisva skregala, ampak ostala prijatelja.

Smoter najinega nadaljnega potovanja je bil Edsidd Matjaš v Gederovcih, katerega je bil poznala ravno iz »Slov. Gospodarja« kot širitelja narodne zavednosti med ogerskimi Slovenci. Mahnila sva jo proti Gederovcem po veliki stezi. Dolgočasna pot! Par navadnih vasi, sicer pa sama polja, travniki in pašniki. Pri obdelovanju polja ni videti nobenega napredka, vse se opravlja, kakor so opravljali že očetje in praočetje. Mnogo sveta še leži neporabljenega. In vendar bi moral dandanes kmet navrtati vsak košček zemlje, da dobi več pridelkov. Vasi so še dokaj snažne, imajo približno isti značaj kakor štajarske murskopolske vasi, le toliko zidanih hiš ni videti. Vsaka vas ima svoje pokopališče. To je ogerska posebnost, ki jo terjajo postave. Midva sva skraja ugibala, odkod toliko pokopališč. Pa sva jih hitro razdelila, enega katoličanom, drugega luteranom, tretjega sva bila pripravljena dati židom, toda videla sva

Slovenski narodni ponos.

IX.

Ponosni bodimo Slovenci tudi na svoj jezik, ki je na svetu jeden najkrasnejših. Izmed živečih jezikov, ki je govore prosvetni narodi, so najlepši slovanski; to ve vsak, kdor jezike pozna. Med slovanskimi pa, dasi so si bolj ali manj podobni, vendar zopet slovenski združuje v sebi razne vrline v toliki meri, da ga nadkriljuje menda le jeden.

Slovenski jezik je na prvo bogat. Že na glasovih; črk pišemo sicer le 25, ali s tem ni rečeno, da imamo tudi ravno toliko glasov; teh je mnogo več in le radi tega izhajamo s 25 črkami, ker z jedno poznamenjemo po več glasov. Med glasovi se nahajajo torej tudi takšni, ki so drugim narodom popolnoma tuji, kakor na pr. Nemcem z in ž. Pravo bogastvo našega jezika pa se odkriva še le v besednih oblikah. Že samostalniki jih ima s svojimi 3 števili in 6 skloni 18, še več pridevnikov; kaj pa naj rečemo o obilju oblik pri glagolu, v kojem se moč in krasota slovenskega jezika še le prav razodeva? Tujec se našemu glagolu ne more prečuditi, kajti na jednom jedinem slovenskem glagolskem deblu se da več pomenov proizvajati, kakor na katerega bodi neslovanskega jezika vseh besednih plemenih skupaj. In kako krepke so vse naše oblike, kako polnolasne njih končnice! Vsaka izmed njih je v primeri z neslovanskimi bujen junak zraven hromih starcev. Cela knjiga bi se dala napisati o našega jezika prednostih, ki izvirajo iz bogastva oblik, a »Slov. Gosp.« nima prostora, da bi se v jezikoslovnih študijah razpuščali na široko; zato hočemo raje povedati, ali in kakó bogastvo glasov in oblik jeziku priduje. Ker imamo vse, kar glešajo drugi neslovanski narodi, in ker smo bogatejšemu jeziku privajeni, se nam zdijo tuji jeziki jako lahki, in prisvajamo si je, kakor izkušnja kaže, igraje, dočim se na pr. Nemec našega jezika navadno do smrti ne nauči. Dobro vemo, da nam tudi naš bistri duh olajšuje učenje drugih jezikov; a souzrok prikazni, vsled koje slovimo, je brezdvomno bogastvo glasov in oblik našega jezika. Doslej nam je zmožnost, tako lahko učiti se drugih jezikov, sicer menda več škodila nego koristila, ali upamo, da bo to odslej, ko v narodni zavednosti napredujemo, drugače.

Drug jezik znati, ni svojega prodati.

Bogastvo glasov in oblik pa daje tudi jeziku melodioznost in krepkost, da zveni na uho kakor mogočna godba, dočim se jezik, revnejši na glasovih in oblikah, sliši dolgočasen in enoličen, kakor klepanje kose.

križ in sedaj sva dobila resne pomisleke. Vprašala sva, in ugibanja je bilo konec. Otroci, ki sva jih srečavala, pozdravljali so naju madžarski. To je sad madžarskih šol. Ko pa sva se začela z njimi razgovarjati, govorili so slovenski ter nama rekli, da ne znajo mnogo madžarski. Gotovo je, da madžarizacija ne bo nikdar tako hitro napredovala, kakor germanizacija. Nemški jezik je slovenskemu mnogo bližji, nego madžarski, ima ž njim več skupnih svojstev, skratka ves jezikovni čut Slovencev je za nemščino bolj sprejemljiv nego za madžarsščino. Ogerski Slovenci so prijazni ljudje, zrejo ti zaupljivo v obraz. Odrasli ljudje so naju pozdravljali lepo v slovenskem jeziku. Ženske so videti bolj slabotne nego na sosednem Štajarskem. Moški imajo v obrazu že arpadski izraz, so suhih lic, temne, zagorele barve, velikih močnih ličnic. Rasti pa so vitke in prej velike nego majhne. Breguš nisva nikjer videla; ali ni bila ravno sezona za nje, ali pa so se morale že tudi popolnoma umakniti moderno prirojeni obleki, ostalo nama je prikrito. Tudi pri ženskah nisva opazila narodne noše. Mogoče pa je, da jo nosijo še po nedeljah.

Take in enake reči sva opazovala in premišljevala po dolgočasni poti proti Gederovcem. Da bi že bila kmalu pri Edšidtu, bila je moja preiskrena želja! Solnce je sipalo vse

Naš jezik pa je tudi bogat na besedah, tako bogat, da ne stoji niti za najbogatejšim. Nemci se kaj radi bahajo s to svojo bogatijo, ker so sploh bahači in ker slovanskih jezikov ne poznajo. Primerjaj pa naš slovar, ki ga je izdal prof. Pleteršnik s katerim bodi nemškim, tudi največjim, koliko besed šteje? 100.000. Nemški pa tudi ne več. Tako stoji stvar sedaj, ko so Nemci na vrhuncu kulturnega razvoja, mi pa v kulturnih povojih; kakšen pa bo naš besedni zaklad, kadar bomo mi imeli le polovico prosvetnega pota za seboj? Res je, da nam marsikaterokrat manjka besede za to in ono, dočim Nemcu in celo še nekterim izmed nas nemška beseda o tistem predmetu gladko teče; ali je pa s tem dokazano, da slovenski jezik dotičnih besed nima? Ima jih, ima, ali znati jih je treba. Da nam ne padajo kar iz ust, ni toliko naša krivda, kakor krivda onih, ki nam branijo slovenske šole in nas tiščijo od velikih obrtov in industrij; manjkajo nam namreč le tiste besede, katere bi nam morale dajati šole nižje in višje, in katere se porajajo po delavnicah in tovarnah; teh besed tudi Nemec ne pobira med štirimi stenami svoje koče. Toda Bog bode tako milosten, da bode tudi nam kedaj dal uživati blaginjo narodnih šol, velikega obrta in industrije.

Kakor ljudje, tako so tudi jeziki z ozirom na njih gibčnost različni. Naša slovenščina je tvorka kakor vosek, ki se rad udaja vsakemu pregibu, a zopet prožna kakor vozna vzmet, na koji se vse le ziblje; vsled tega je naš jezik izbirno sposoben ne le za najgloblje raznovrstne znanosti, ampak tudi za vsak najmočnejši kakor i najnežnejši izraz dušnega stanja.

In k vsem tem vrlinam, ki naš jezik že itak odlikujejo pred drugimi, stopi še jedna: njega čudovita blagolasnost; slovenščino je slišati kakor krasno zvonjenje, dočim se nam ta ali oni jezik glasi, recimo kakor bi se trli orehi, ali kakor da voda vre, ali kakor da bi se lajalo.

Jeziki se, ker ima vsak svoj posebni značaj, radi po tem-le primerjajo; o jednom se reče, da je mogočen, o drugem, da je nežen itd. Kaj bi se lahko reklo o našem slovenskem jeziku? Da je vse to; lahko se ti glasi mogočno kakor grom, nežno kakor pihljanje vetriča, jasno kakor zvon, zamolklo kakor globok vzdih iz možkih prsi, veličastno kakor orglje in zopet ljubko kakor žgolenje ptička v razoru.

Da, naš jezik je res velekrasen; res pa je tudi, da te krasote mnogi ne poznajo, bodisi da se je ne zavedajo, bodisi da ne dobe zlahka prilike, prepričati se o njej;

svoje žarke na naju, in bilo nama je hudo vroče. Nobenega oblaka ni bilo na nebesnem svodu. Jaz sem sicer po celi poti pridno zažigal ogerske smodke ter delal goste dimne oblake. A nič ni pomagalo, solnčni žarki so jih hitro in hlastno posrkali v se. Moj prijatelj pa še tiči tako globoko v srednjeveškem mračnjstvu, da še se ni povspel do kadenja, do te velevažne pridobitve novega veka. Sicer pa mu tudi ni bilo treba iskati kakih oblakov, kajti hodil je lahko v moji senci. Saj to menda ni nobena sramota, ako tukaj javno priznam, da je pogosta sprememba zdravega podnebja zadnja leta jako ugodno uplivala na razvoj mojega telesa. To je dejstvo, ki mi sicer povzroča mnogo neprijetnosti, a ki se ne da utajiti. Ah, kako rad bi bil zopet tako lahek in vitek kakor nekdanj v zorni mladosti! Če bom šel kedaj zopet na Bled, tedaj bom potegnil na otoku iskreno za isti zvon, ki vse želje izpolni, ter si želel telesne lahkote. Morda se mi vsaj ta želja izpolni! Pa to bom kar pristavil, da take lahkote ne želim, kakor jo ima moj tovariš. Ako bi on živel v Trstu, bi se bôra neprestano igrala ž njim v zraku.

Bližala sva se Gederovcem.

kajti najkrasnejši je pač le književni jezik, ki ga ne kazi ne zatezavanje, ne pevanje, ne nepopolno izgovarjanje samoglasnikov in drugo, kar je narečjem tu bolj, tam manj lastno. Kdor je kedaj slišal vzorno slovenščino govoriti iz ust dobrega govornika ali deklamatorja, tega je, in najsi je bil tujec ali našinec, lepota našega jezika gotovo osupnila, da, tako prevzela, da je bil iz sebe in djal, ko se je zopet zavedel: »Zdaj še le vem, kakšen dar božji je jezik!« Ni brez vzroka papež leta 868. proglasil slovenščino cerkvenim jezikom, ki še danes rabi pri pravoslavni in tudi pri naših rimsko-katoliških takozvanih glagolaših v Istriji, Dalmaciji in Hrvatski.

Naš jezik pa še ima zraven krasote tudi druge vrline. V vsakem jeziku se nahajajo narečja; ali ta se včasih med seboj razlikujejo tako, da se dva, ki govorita razni narečji, težko ali celo ne moreta razumeti. Gola resnica na pr. je, da berolinski Nemec tirolskega ne razume in naopak. Tudi je v nekaterih narodih velika težava s knjižnim jezikom, ki velja za narodno celokupnost, v nekaterih celo tolika, da se pri prostemu človeku, poznajočemu le narečje, zdi jezik v knjigi kakor popolnoma tuj. Med nami Slovenci, kar nas tlači božji svet, razume vsak drugega, kakor brata, in vsem skupaj se glasi jezik književni, kakor beseda materina. Družba sv. Mohorja ne bi imela tako ogromnega števila udov v prirostem ljudstvu, ako knjižnega jezika vsakdo ne bi prav tako umel, kakor svoje narečje. Pri nas zastran jezika razumeva katerosibodi knjigo slehern pastir, ki zna brati. To je neprecenljiva dobrotà, na kojoj smo slobodno ponosni; po njej je našemu narodu omogočeno ne le, da se hitreje, ampak tudi da se sam izobrazuje, kolikor se le hoče. Pa tudi smemo s ponosom reči, da glešta naš narod splošno izobrazbo, kakoršno nahajamo na pr. v Avstriji le še pri Čehih.

Nismo še pri koncu s hvalo in proslavo našega jezika. Šest bratov stoji okoli njega: Rus, Poljak, Čeh, Lužički Srb, Srbohrvat in Bulgar, vsi mu priznavajo prvenstvo, in nobeden mu ne odreka častitljivosti nad samim seboj. In to prvič, ker so najstarejši slovanski pisemski spomeniki pisani v jeziku slovenskem, in drugič, ker slovenski jezik po svojem ustroju med brati vsekako zavzema središče; vsled tega je najlaglje učiti se slovanskih jezikov, ako se najprej naš slovenski zna, ker je namreč ta vsem drugim podobnejši nego katerisibodi izmed onih. Radi tega uživa slovenščina zlasti v učenih krogih, v kojih se proučavajo razni jeziki, visoko spoštovanje. Kako nespametni so torej tisti slovenski starši, ki pri svojih otrokih slovenščino zanamajajo, ali ki jim jo celo dajo jemati, veselé se, ko slišijo iz njih ust nadomestnico nemško! Zaklad zametavajo, ki je neprecenljiv, in ki ga modri tujci s tolikim trudom kopljejo.

Slovenec, ali zdaj več, koliko imaš v svojem jeziku? Kar smo rekli, je komaj betvica tega, kar bi se reči dalo, in vendar imaš že zdaj vzroka dovolj, da si na krasni zaklad, ki ti ga je dobrotljivi Stvarnik podaril, ponosen. Zato pa ne pregrešuj se, sramuj se tega daru, marveč s ponosom označuj svoje prekrasne materinščine hvalo doma in na tujem, dokler ti bije srce.

Politični ogled.

Avstrijski politiki si belijo glave, kaj bo sedaj storil minister Koerber, ali bo vladal nekaj časa s § 14, ali pa bo državni zbor razpustil. Ljudstvu prijazne stranke se ne bojijo novih volitev, pač pa Poljaki, liberalci in konservativci. Bržkone še se Koerber sam doslej ni odločil, kako bo ukrenil.

V Trstu se godijo čudne reči. Na Tellovo se je hotela bratovščina sv. Cirila in Metoda s svojo zastavo udeležiti procesije pri Sv. Jakobu, a župnik-italijanaš je po policiji prepovedal zastavo. Slovensko ljudstvo je bilo vsled tega grozno razburjeno. Odpad-

niki so povsod veliko zlo, za verske in narodne stvari. Vsi katoliški listi obsojajo žaljivo ravnanje župnikovo nasproti slovenskemu ljudstvu.

Volf in Girstmajer si iščeta novih volilnih okrajev. Da Volf ne prodre v svojem dosedanem okraju trutnovskem na Češkem, to je gotovo, kajti trezni volilci kričajo ne marajo več. Zato Volf sedaj hodi po olo-muškem okraju ter išče volilcev. Istotako se godi našemu Girstmajerju. Lipniški volilci ga ne marajo več, ker kot poslanec nič ne velja. Na njegovo mesto bo prišel skoro gotovo baron Rokitsansky, ki si je že v državni zbornici ogledal prostor, na katerem sedi sedaj Girstmajer. Dolgost tvoje slave je kratka, o Girstmajer!

Ogerski državni zbor je prekinil do 8. oktobra svoje delovanje. Katoliška ljudska stranka se je v preteklem zasedanju parkrat krepko potegnila za katoliško ime in čast, na pr. ko so židovski dijaki na vseučilišču odstranili z ogerskih kron križe in ko je Banfy grdo sumnil katolike.

Italijansko ministerstvo je podalo ostavko. Pri volitvi predsednika za novoizvoljeni državni zbor je sprevidelo, da nima velike večine. Zato je rajši vrglo puško v koruzo in dalo ostavko.

Nemiri na Kitajskem se z vsakim dnem množe. Najresnejši je sedaj položaj v okolici Pekinga in v njem samem in v minulih dveh dneh so došle v Evropo vsakovrstne vznemirljive vesti, ki pa dosedaj uradno še niso potrjene. Govori se, da so Bokserji napadli in zažgali poslaniški oddelek v Pekingu ter uničili poslopja. Potrjena ta vest še ni, a kdor ve, kake razmere vladajo v Pekingu in da javnost prav malo ali nič ne more izvedeti o dogodkih iz poslaniških virov, se pač lahko pripisuje prvotni vesti primeroma toliko verjetnosti, kakor poznejšim polovičarskim olupšavam. Bokserjem se je v novjšem času pridružilo tudi 10.000 kitajskih vojakov, toraj večina izvežbane kitajske vojne moči, in je torej resnost položaja prav lahko umljiva. Nasprotno se pa prav nič ne čuje o kakem nastopu evropskih močij. Poročila naznanjajo same odhode in dohode posamnih oddelkov, sicer pa Evropejci ne store nikakega koraka. Ako se v tem oziru kmalu ne obrne na bolje, bo vsa evropska pomoč za naseljence brezpomembna.

V Južni Afriki se nadaljujejo praske med Angleži in Buri. V sredo se je bojeval Roberts do noči z Botho. Buri so prizadeli angleškim četam mnogo izgub. Naposled so se umaknili proti vshodu. 15 angleških milj od Pretorije pri Erostenfabriken so 13. t. m. Buri naklestili Angleže. Tudi pet milj dalje se je Angležem slaba godila. Na ozemlju Oranje države so Buri Angležem vjeli troje bataljonov. Pri Vredefertu sta se Methuen in Kitschener združila s 35.000 možmi in še-le potem sta premagala — 6000 Burov. Angleški general Buller je naznanil, da je dobil v pest mesto Wakkerstrom in okolico. Hunter pa javlja, da se mu je udal Klersdorp. »Zmagoslavni« Angleži bodo imeli pač še bridke ure, predno vse Bure dobe v pest.

Dopisi.

Iz Št. Vida pri Ptuj. Pri nas se je našel nedavno nov trgovec, gsp. D. Tompah, po rodu in mišljenju Slovenec, in vseskozi mož poštenjak. Kaj čuda, da radi k njemu zahajamo kupovat in da se duri njegove prodajalnice zavrtijo že 10krat, preden se pri starem našem kramarju komaj jedenkrat odprejo. Umevno je, da ta konkurenca našemu stricu Šostariču prav nič ne ugaja. Že vsled tega in ker si je v sosedni fari narod omislil kmetijsko društvo s prodajalnico, zavrela je Šostariču njegova nemška kri s tako silo po žilah, da je segel po najzanesljivšem sredstvu, da si pomaga iz zadrege, ter si kmete zopet priveže na svoj kupčijski žep. In kaj vendar

mislite, katero je to sredstvo? Šostarič si je nakupil več iztisov neke pripovedi, katero je spisal »Nevesekdo« in ki se glasi: »Izgubljeni Bog«. Ta umotvor človeške hudobije prodaja in širi sedaj Šostarič siloma med nas kmete, da se baje iz tega opisa podučimo, kako nevarno je vsako društvo za nas. Toda mi se iz te knjižice učimo v resnici celo kaj drugega, namreč to, da je moralo biti ono človeče, ki jo je spisal, satansko hudobno in spačeno in da tudi tisti, ki to knjižico ljudstvu prodajajo, ne morejo biti naši prijatelji. Zato pa, počasi gsp. Šostarič! S pripovedmi nas ne boste spreobrnili in za se pridobili, in že celo s takimi ne. Ako piše Nevesekdo resnico, zakaj se ne podpiše s pravim svojim imenom? Kaj pravite k temu gospod Šostarič? Da pa izveste našo sodbo o tej zlobni knjižuri, povedati vam hočem, kaj je zapisal nek vrli mož naše vrste in našega mišljenja na zadnji listič te knjižice: »Vsak, kdor kupi to knjižico, je neumen; tako sem bil tudi jaz, da sem ubogal Šostariča«. Vam, gospod Šostarič pa še enkrat povemo, da nas tudi na ta način ne boste pridobili za-se. Mi bomo zahajali odslej k vernemu in narodnemu trgovcu g. Tompahu.

Vaš prijatelj.

Sv. Barbara pri Mariboru. (Politični shod.) Veličastno se je obnesel shod političnega društva za Sv. Lenart in okraj pri Sv. Barbari dne 17. t. m. V veliki množini zbrano ljudstvo je pazno poslušalo govornike. Državni in deželni poslanec ter odbornik Robič je poročal o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru. Državni zbor ničesar ni storil, ker so Nemci do letos v njem razbijali in ropotali, ker se jim je majala njih nadvlada. S pomočjo našega namestnika grofa Claryja se je posrečilo Nemcem, da so se vzele zopet Čehom dane jim jezikovne pravice. Zdaj so se Čehi začeli boriti za svoje pravice in tej borbi so bila posvečena letošnja zasedanja državnega zbora. Ker so slovenski poslanci za pravico, zato so stali v državnem zboru ob strani Čehov. Sedaj je državni zbor zaključen, in ne vemo, ali se še letos odpre ali pa se razpusti. Slovenci moramo vsak čas biti pripravljeni na volitve. Iz deželnega zbora so letos Slovenci izstopili, ker Nemci niso hoteli upoštevati zahtev spodnještajarskih Slovencev in so zraven delali še na to, da spodnještajarsko ljudstvo prosvetno in gospodarsko propade. Slovenskim dijakom niso hoteli dajati štipendij, ampak nemškimi, četudi so njih stariši bogati. Brezobrestna posojila so se dajala mestnim gospodom, ki imajo premoženja okoli 60.000 goldinarjev. Za bodočnost so izdali ukaz, da se naj pri razdelitvi brezobrestnih posojil posebno gleda na uboge (!) mestjane. In o tem, kdo je ubog, sodili bodo mestjani sami. To je nemška skrb za kmeta. Slovenski poslanci so ugovarjali, svarili, naj se s Slovenci postopa pravično, zaman je vse bilo, Nemci so se jim le smejali. Zato so slovenski poslanci izstopili in sedaj se bo začela borba, da se ločimo od Gradca. Zborovalci so navdušeno pritrdjevali besedam govornikovim ter se enoglasno izrekli, da odobrujejo izstop slovenskih poslancev in da jim popolnoma zaupajo ter kličejo: »Proč od Gradca.« Drugi govornik je razkladal gospodarske razmere na Spodnjem Štajarskem ter toplo priporočal zadružno organizacijo. Tretji govornik, podpredsednik društva gosp. Muršič je v vznešenih besedah slavil spomin Slomšekov. Z iskreno navdušenostjo je opisoval Slomškovo rodoljubno in domoljubno srce. Vnemal je navzoče, naj posnemajo Slomška, naj se ne izneverijo svojemu rodu in jeziku, ampak naj mu delajo čast. Govornikove besede so segale ljudstvu globoko v srce in Bog daj, da bi si jih navzoči trajno ohranili in se vedno ravnali po njih. Po shodu je bila prosta zabava. Ta shod je zopet nov list za lavorikov venec, ki si ga zasluži šentlenartsko politično društvo s svojim delavnim odborom za probujo in omiko slovenskega naroda!

Ptuj. (Zopet Bismarkova ulica.) Vse, kar je prav, a kar je preveč, še s kruhom ni dobro. Ker Bismarkovi čestilci v svojih mošnjicah že nekoliko čutijo slabe posledice svoje norosti, skušajo si na vse mogoče načine pomagati. Kjer drugače ne gre, naj pomaga laž. »Kaj pa imate Slovenci zoper našo Bismarkovo ulico?« vpraša nedavno trgovec ptujski okoličana kmeta. Preden zasliši odgovor, nadaljuje pruski čestilec v eni sapi: »Ali ni Bismark velik mož? Kaj pa je hudega storil? Pač pa toliko dobrega, da so mu sam papež iz Rima poslali zlati križec na prsa. In ta hudobni »Slov. Gospodar« vedno šunta zoper našo ulico. Moža, katerega sam papež počastijo, mora vendar vsak kristjan tudi častiti, zato pa smo ga slavili tudi mi, in krstili ulico po njem.«

Ves zdvojen gre kmetič domov. Pohleven, kakor sploh Slovenci, se ni upal ugovarjati, a peklo ga je, peklo, in ni imel miru, dokler ni zvedenega prijatelja povprašal. Ta ga kmalu potolaži, rekoč: »Ljubi moj! Enega se drži. »Slov. Gosp.« vedno resnico govori, kar on reče, to je resnica. Kar pa zadeva Bismarka, zapomni si sledeče: Bismark je bil po veri zagrizen Luteran. Sovražil je katoliško cerkev tako, da je prepovedal božjo službo, krščansko poučevanje, iztirjal redovnike in uničil samostane. Ako je bil vkljub zapovedi zasačen duhovnik, ki je umirajočemu nesel sv. Popotnico, bil je v verige vkovan in v ječo vržen. Bismark je povzročil grozni boj zoper katoličane, ki se imenuje kulturni boj in je bil pred 20 leti. Sto in sto pobožnih duhovnov in škofov je tedaj vzdihovalo po ječah, sto in sto vernih mož bilo pregnanih iz domovine. Slavno znanega poljskega škofa Ledohovskega so tudi pahnili čez mejo, bežal je k sv. Očetu v Rim in tam postal kardinal v dokaz, da je svet mož. Zdaj pa sodi sam, ljubi prijatelj, ali bodo v zahvalo za take čine pošiljali sam rimski papež križec Bismarku? To jo je pa debelo zlagal ter s pobožnimi besedami in lažmi hotel premotiti vernega Slovenca ta preklicani Bismarkovec. — Ali hočeš znati še več?! No, poslušaj: Bismark je imel tako vest, kakor jo imajo tigri in hijene. Rekel je brez sramu: Kdor ima moč, tisti ima pravico. Zato pa se Nemci tako šopirijo, rekoč: mi imamo moč — zato pa imamo tudi pravico, vsi drugi narodi nimajo pravice — naj so še tako blagi, nadarjeni, zvesti. Delajo naj, davke plačujejo naj, kri prelivajo naj — a pravica je vsa nemška, ker Nemci so močni. — Ali je to krščansko? Vprašam te zopet, bodo li rimski papež takemu možu dali križec na prsa? — Bismark je črtil slovane. Ni še več nego okoli deset let, kar je povzročil, da so iz Prusije začeli odganjati čez mejo vse Ruse. Naj si je kdo prišel tudi ob kruh, kaj to Bismarku mar? In ko je umrl, zapustil je milijone premoženja, a niti svojega zvestega sluga ni oskrbel do smrti. Majhno svotico mu je zapisal — ako bi se ga nemški cesar potem ne usmilil in mu službe ne priskrbel, moral bi na stare dni še stradati. Bismark je bil mož brez srca, brez blagega čuta, brez pravicoljubja. Bil je prava pravcata samoljubnost od pete do temena. Le poglej si njegovo podobo — saj pri nemški bukvarni jo vidiš čisto izpostavljeno. Na licu mu bereš, kakšnega srca je ta bog Germanov. Vsak pošten, pravičen, slovenski kmet mi je ljubši od njega. — »Torej hvala, prijatelj, drugokrat pa se bom že vrlo postavil Ptujčanom, če se bodo izgovarjali zaradi Bismarkove ulice, v katero pač ne grem nikoli več, če tudi 5 minut zamudim, ko grem okoli po drugi poti.«

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Shod državno- in deželnozborskih volilcev bode dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne v Cirkovcah v hiši župana Antona

Goljat. Poročal bode g. dr. Gregorec o državnem zboru; gosp. dr. Jurtela o deželnem zboru. Končno bode govor o kmetijskih zadrugah.

Imenovanje. Gosp. Benedikt Karner, pomožni uradnik c. kr. železniškega stavbinskega vodstva v Slovengradu je imenovan postajnim nadzornikom c. kr. avstr. držav. železnice.

Učiteljski vinarski tečaj na mariborski vinarski in sadjarski šoli obiskuje 28 učiteljev.

Udarilo je na Telovo popoldne v gospodarsko poslopje Petra Breznika na Tržaški cesti v magdalenskem predmestju. Breznik je znani gostilničar pri »Hiršu«. Poslopje je zgorelo do ozidja. Škode je okoli 10.000 gld.

Slovenski stariši in posestniki sadunosnikov! Sedaj je čas, ko se glasi iz vsakega košatega drevesa milo čivkanje mladih tičkov. Starca pa jim skrbno donasata črvičkov in druge hrane od zore do mraka. Ta mladi zarod so največji prijatelji Vaših sadnih dreves, katere čedijo gosenic, črvov in drugih škodljivcev. In vendar prežijo včasih celo Vaši lastni otroci na tičja gnezda. Pozor, ljubi stariši! Ne dovolite sedaj otrokom na nobeno drevo, pazite na nje, da ne izpeljejo nežnih mladičev, kaznujte ostro vsako trpinčenje ubogih ptičic! Kakor delajo otroci sedaj s ptičicami, tako bodo delali na stare dni z Vami! Oj, kako surovo in trdosrčno je pač srce, ki revne ptičice muči in ugonobi. Naj bi se med Slovenci to nikjer ne zgodilo!

Okrajni zastop mariborski je dobil lani od dežele 32.000 K podpore za strešanje proti toči. V nobenem okraju nima toliko nemških posestnikov svojih vinogradov kakor v mariborskem, zato pa tudi noben okraj ni dobil še toliko podpore.

Za poškodovance po škodi je razdelil lani slavni štajarski deželni odbor 8400 kron. Dobile so podpore izključno le nemške občine. Naj prosijo za to podporo tudi slovenske občine, kajti lani je ostalo 7.200 K proračunjenega denarja. Piše se za podporo na deželni odbor, seveda v slovenskem jeziku.

Mejo mej Kranjsko in Štajarsko pri Brežicah morajo znova določiti, ker je Sava, ki tvori tu deželno mejo, spremenila svojo strugo. Komisijonelna razprava v to svrhu je določena na 2. julija.

V Slov. Gradcu je umrl 14. junija polzlatar Lindemayr. — Dne 15. t. m. je umrl veleposestnik, veletržec in tovarnar Ivan Kac. Bil je dober Slovenec in izredil svoje otroke v odločno slovenskem duhu. Blag jima spomin!

Slovenke, poslušajte! Znano vam je, kako v Prusiji preganjajo Slované — Poljake. Vse poljske šole so jim zaprte, otroci primorani obiskovati le nemške šole. Poljske knjige so postavno prepovedane, in niti materam ni dovoljeno, učiti svoje otroke iz molitvenikov čitanja v lastnem poljskem jeziku. Jelite, to je kruto, trinoško! Ves odpor od strani Poljakov je bil zaman. Sedaj pa so se vzdignile slovanske matere. Dne 24. maja t. l. zbralo se jih je v Pozenu ogromno število — 1000 — da povzdignejo svoj glas zoper tako vnebovpijoče nasilstvo. Grofinje in navadne delavke, gospe najvišjih poljskih plemenitav in priproste kmetice sede so složno skupaj, še več: nastopile so kot navdušene govornice in zahtevale pravico, da one določujejo narodnost otrok, ne pa nemški učitelji in nasilniki. Neka vrla kmetica je pogumno vstala, in, pripovedovala, da zna prav dobro brati in pisati poljski in nemški, ker je obiskovala pred 24. leti slovansko šolo; a nobeden njenih otrok se ne nauči ničesar, ker obiskujejo nemško šolo — torej ne umevajo učiteljev. Ali ni tudi pri nas v mnogih krajih tako? Slovenke, matere, vzdramite se! Ne dajte svojih otrok potujčiti, ne za cel svet! Vi jim vsadite ljubav do našega lepega domačega jezika, da bodo zdrava

korenina naroda našega! Ako pa vam je hočejo ponemčiti, ve matere, ne molčite! Nemščine, kolikor je potrebujejo, se nauče v slovenskih šolah, — ne pošiljajte jih torej v nemške, šulferajnske! Tam se bodo izneverili ne le jeziku maternemu, temveč tudi srcu našemu! Torej matere slovenske, posnemajte Poljakinje! Ne vdajte se!

Iz Hoč pri Mariboru. Pretečeno nedeljo, dne 17. t. m. obhajala se je pri nas Slomšekova slavnost v proslavo stoletnice rojstva našega največjega rodoljuba Slomškega. Gselmanov vrt, kjer se je vršila, bil je prav lepo in okusno ozaljšan, krasna Slomšekova podoba se je velečastno svetila med pisanim cvetjem in zelenjem. Vreme nam je bilo zelo ugodno. Vdeležba je bila od začetka dokaj pičla, a sčasoma se je prostoren vrt do zadnjega prostora napolnil, počastilo nas je veliko narodnjakov iz Maribora, iz Ptuja, iz Slov. Bistrice, od koder so celo Slomškov vrli učenec, g. kanonik Hajšek, prihiteli slavnost poveljati; iz okolice so nas počastili naši najboljši sosede; Hočanov je bilo mnogo, vsa čast in slava tistim, ki so prišli; radi bi jih bili še več videli, torej drugokrat le vsi Hočani na slovensko slavnost! Za veselje došlih gostov je bilo dobro oskrbljeno. Izvrsten pevski zbor mariborskih najodličnejših pevcev nas je s svojim izbornim petjem nepopisno razveseljeval in navduševal, takega petja ni blizu kje čuti; bile so krasne pesmi, s katerimi nas je iznenadil. Slomškega samega pa smo spoznali iz navdušenega govora č. g. prof. dr. Ant. Medveda, ki nam je v kratkih potezah naslikal Slomškovo življenje in njegovo neumorno prizadevanje, slovenskemu narodu vsestransko koristiti, posebno z razumnim šolstvom in pisateljevanjem, priporočal je z modro besedo marljivo kmetovanje, posebno sadjarstvo, ki priinese kmetu največ dobička. — Po dokončanem slavnostnem vspredu smo se še nekaj časa radovali ob prelepem petju; z veseljem smo opazili, da je ta Slomšekova slavnost vse občinstvo, posebno naše prelube slovenske kmete, zelo navdušila in vnela za našo sveto narodno stvar. Daj Bog, da bi ti občutki ostali trajni in obrodili tisočeren sad! Vsem sotrudnikom pri slovesnosti pa hvaležni kličemo: Bog plati! Na svidenje! Živeli! Hočan.

Od Velike nedelje. Na shodu tukaj je »Johann Visenjak« nasproti poslancu g. dr. Gregorecu pripomnil, da ga ni volil, ker ne potrebuje in ne mara kuratorja. Kdor pozna postopanje Visenjakovo, ve, kaj to pomeni. To pomeni, da Visenjak najraje voli samega sebe; če pa to ni mogoče, ker je en glas premalo, pa nemškutarja! Vsak drugi izvoljenec je v očeh tega modrijana »kurator«. Ko pri zadnji volitvi za okrajni zastop v Ptuj ves njegov trud pri kmetih ni ničesar izdal, ko ga niso niti občine, niti veleposestniki hoteli voliti, vzeli in posadili so ga mestjani na stolec, postal je zastopnik nemških in nemškutarskih Ptujčanov. Ker g. Visenjak ne bode sam trdil, da je meščan, ker tega tudi nihče drugi trditi ne more, je postal Visenjak vsled izvolitve »kurator Ptujčanov!« Če bi Ptujčani ne marali »kuratorja«, bi Johann Visenjak ne bil izvoljen, bi njegova luč ne mogla svetiti v okrajnem zastopu! Dosledno pa ni, ako se da kmet od meščanov voliti: to je proti principu, katerega zagovarja Visenjak sam. Ptujčani so, se ve, vajeni, da ne volijo samo Ornika, ampak, da njih zastopa dr. Kokošinek, odvetnik v Gradcu, v državnem zboru na Dunaju pa spet drugi odvetnik, namreč dr. Wolfhart. Ptujčani stojé po teoriji Visenjaka pod trojno kuratelo! Kako se njim neki godi? Gotovo izvrstno, sicer bi ne bili dodali dvema odvetnikoma, kuratorjema, še Visenjaka kot tretjega! V bodoče Visenjak ne bode mogel več proti odvetnikom agitirati; tudi besed: »kmet naj kmata voli«, ne bode smel izgovarjati, ker so njih Ptujčani, njegovi prijatelji, zavrgli, ker se je on sam pustil od meščanov voliti, da je mogel priti v okr.

zastop! Drugim sveta dajati je lahko; drugim post nalagati, sam pa . . .

Šmartin pri Slovengradu. V soboto dne 16. junija smo črni zemlji izročili telo moža, ki se je zadnja leta malokje več v javnosti pokazal, ki je pa svoje dni, posebno od leta 1860 do 1889 veliko deloval in se trudil za narodno probuditev. Bil je to preč. g. dr. Jožef Schutz. Še danes ga imajo vrli Jareninčani, kjer je kapelanoval 1860 leta, v slavnem spominu, kakor je tudi on rad mnogokrat o njih govoril in hvalil njih narodnost in slovensko gostoljubnost. Ravno tako se ga še radi spominjajo Slovenjebistričani, narodnjaki Rimskih toplic in Celja, kjer je svojo bistro glavo in zgovorno besedo posvetil svojemu ljubemu narodu. Posebno lep spomenik srčne narodne hvaležnosti pa si je postavil v celem Slovenjegraškem okraju, kamor je prišel leta 1871 kot mestni župnik celino orat. Le pojdi prilično v kraj ob Mislinji in povprašuj narodno probujene, vrle, čvrste in navdušene kmete od Dravograda do Vitanja in Hude luknje, kdo jih je probudil, kdo za slovenski ponos navdušil, kdo jim oči odprl, da so tako edini in složni pri volitvah in narodnih podjetjih, hvaležno ti bodo odgovorili: to so storili rajni gospod dr. Schutz, nadžupnik Št. Martinski, ko so po cerkvenih opravilih po nedeljah in praznikih nas kmete zbirali zdaj v Lehnu, zdaj v Podgorji, v Šmartnu, Doliču itd. in z ognjevit, navdušeno besedo nas budili in vnemali za narod naš. Storili so, da smo dobili okrajni zastop v svoje roke, da smo si osnovali okrajno hranilnico, da imamo lepe ceste in tudi železnico. Zaupanje smo imeli do njih, zato pa smo si jih tudi zbrali svojim deželnim poslancem. — Lep je bil pogreb v soboto dne 16. junija. Preč. g. dekan in kn. šk. duh. svetovalec Starotrški obdani od osemnajsterih domačih in tujih duhovnikov so vodili sprevod in so nam pred sv. mašo zadušnico, darovano po iskrenem prijatelju rajnega, preč. gsp. slovenjegraškem mestnem župniku, v imenu nadžupnika govorili v slovo ginljivo besedo. Pogreba so se udeležili tudi veleblag. g. okrajni glavar, fabrikant Farsky, posl. g. Ivan Vošnjak, dr. Majer iz Šoštanja itd. Mešan in moški zbor zapela sta mu vsak svojo nagrobnico v slovo. Bog mu daj večni mir!

Ptujski trgovci. »Štajarec« bo bojda skraja tudi katoličansko našemljen; govori se, da se bo v 1. številki blestela podoba sv. Očeta, papeža Leona XIII. Naše ljudstvo ni tako neumno, da bi se vsedlo kar slepo na limanice nemških trgovcev. Urednik misli biti nek g. Čurek; drugi pravijo, da bo urednik »Pettauerce« spisoval tudi članke za »Štajarca«, Čurek pa jih bo prestavljal. Trgovci v »Bismark-Gasse« imajo veliko škodo, in sicer vsi; zato vlada velika ogorčenost zoper tiste, ki so to imenovanje povzročili. Najbrže bode trezno misleča stranka zmagala in tablice bodo šle rakom žvižgat. Ptujski nemškutarski trgovci pa že rabijo berglje.

O Štajarcu, novem listu v Ptuj, še izvemo te-le stvari: Mnogo nemških in nemškutarskih trgovcev si bo naročilo Štajarca v veliki množini ter ga potem dajalo slovenskim kupovalcem brezplačno. Da pa trgovci ne bodo pri tem škodo trpeli, bodo pri blagu toliko poskočili s ceno ali pa dajali slabše blago. Slovenci, pozor torej pred trgovci, ki Vam bodo vsiljevali Štajarca. List sicer Vam bodo dajali zastop, a pri nakupovanju se Vam bo to vse zaračunilo. Pri zadrugah obrtnikov in rokodelcev pa prosijo izdajatelji lista že sedaj denarne podpore. Torej je že porod lista težak.

Osebnosti. Bivša učiteljica gospica Marica Strnad je na harkovskem vseučilišču (Rusko) napravila izpit iz nemškega jezika za vse razrede ženskih in za nižje razrede moških gimnazij ter nastopi to jesen rusko državno službo. — Kontrolor mariborske kaznilnice V. Venedikter je imenovan upraviteljem kaznilnice v Garstnu. Adjunkt Alojzij Serda je imenovan kontrolorjem kaznilnice v Mariboru.

*Proč tam, zagranjem piše mariborci:
Slov. gospodar 21. jun. t. l.,
21. 24. naslednje:*

Vitanje. V ponedeljek usuli so črni oblaki ledeno zrnje na naša polja in na zeleno južno Pohorje. Toda gosti dež nam je pomiril srca, ker po polurni nevihti pogledali smo polje in — hvala Bogu — bilo je nepoškodovano. Bog nas varuj nesreče!

Slovenski vojaki na Kitajsko. Jeden bataljon pešpolka št. 97 v Trstu je dobil ukaz, naj bo pripravljen, da v slučaju potrebe odpluje na Kitajsko. Zakaj pa enkrat nemških vojakov ne pošljejo kam v svet, saj so sinovi večvrednega naroda?

Vodstvu južne železnice na znanje! Včeraj zjutraj ob 7ih došel je posestnik B. Urbas iz Slemen na postajo Bistrica-Lembah, stopi k blagajnici ter zahteva vožni listek do Maribora koroška postaja. Uradnik Franc Siter mu vožnega listka ni hotel dati, rekoč, da se radi njega ne bo slovenski učil. Še-le po posredovanju drugih je dobil vožni listek, drugače bi moral k nogam pot napraviti. To je jednakopravnost, da si boljše niti misliti ne moremo!

Nesreča na južni železnici. Ponesrečil se je v noči 2. sušca 1900 Lovrenc Golob, bivši železnični čuvaj pri postaji Slovenska Bistrica. Padel je z osem metrov visokega mosta in se tako poškodoval, da je potem kmalu umrl. Zapustil je pomilovanja vredno ženo s sedmerimi malimi otročiči. Bil je veren katoličan in zvest Slovenec. Blag mu spomin!

Cesarja Franc-Jozefa gimnazija v Ptuj. Red, po katerem se vrši skušnja, se lahko čita na nazanilu, prilepljenem na črni tabli v I. nadstropju zavoda. — Sprejemne skušnje za I. razred se vršijo dvakrat, in sicer 14. julija in 15. septembra. Oglasiti se pa morajo učenci za sprejemno skušnjo ob prvem roku že 13. julija od pol 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu pisarni v novem gimnazijskem poslopju v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov ter morajo takoj plačati sprejemščino, prispevek za učne pripomočke in za črnilo, vse skupaj 5 kron in 20 vinarjev, koji znesek se pa vrne učenecem, ki ne prestopijo. Vsak učenec mora biti 10 let star, ali mora to starost doseči vsaj v letu 1900. Zaraditega se brezpogojno zahteva krstni ali roditeljski list, razven tega »spričevalo o obiskovanju šole«, v katerem se mora razločno naznaniti namen spričevala ter se v njem nahajati redi iz veronauka, poučnega jezika (nemškega jezika) in tudi iz računstva. Namesto omenjenega spričevala o obiskovanju šole zadostuje tudi navadno šolsko naznanilo, vendar se mora v tem slučaju pouk v raznih jezikih v točki: »poučni jezik« z ednim redom naznaniti, — ravno tako računstvo v zvezi z geometričnim oblikovanjem. V veronauku se zahteva toliko znanja, kolikor si ga je učenec mogel prisvojiti v prvih štirih razredih ljudske šole, v nemškem jeziku točno čitanje in pisanje v nemški in latinski pisavi, najpotrebnejše iz sklanjatve v nemškem jeziku, točnost v priredju in podredju ter natančno razločevanje dopolnilnih členov v prostem stavku, pravila v pravopisju kakor tudi spretnost v računstvu vseh štirih glavnih vrst: v seštevanju, odštevanju, multiplikaciji in diviziji s celimi številkami.

Velik politični shod se vrši v nedeljo dne 24. junija t. l. v Žalcu v prostorih gostilne Hausenbichlerjeve. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Poročati pridejo o delovanju državnega in deželnega zbora gg. posl. Žičkar, Berks, dr. Srnec, dr. Dečko. Sklenile se bodo važne resolucije, zadevajoče kmetijske, obrtne in narodne reči. Kmetje in obrtniki savinjske doline, pridite vsi na ta shod.

Hribarjeva županska zveza. Od več strani se nam je poslalo priznanje, da smo se mi postavili v tej zadevi izmed vseh slovenskih listov na edino pravilno stališče. Ako hoče Hribar, da štajarski župani pristopijo k zvezi, naj jo preosnuje s pomočjo obeh kranjskih strank. Dokler tega ne stori, štajarski župani z ozirom na edinost Spodnještajarskih Slovencev ne morejo pristopiti. Le

kadar bosta obe kranjski stranki zraven, vedeli bomo obmejni Slovenci, da zveza nima nobenih strankarskih namenov. Sploh pa Hribar, ki je doma zvezan z Nemci, ne more biti uzor slovenskim štajarskim županom, še manj pa katoliškim štajarskim županom, ker je doma strasten liberalni strankar. Po listu, ki ga misli izdajati za zvezo, po skupnih županskih izjavah itd. pa bi Hribar celo lahko uplival na naše župane v smislu svojih nazorov. In ker so ti nazori za štajarske Slovence nesprejemljivi, naši trezno misleči župani ne bodo pristopili k županski zvezi, ako se po naznačenem načinu ne preosnuje.

Sila je iznajdljiva. V Celji se je otvorila razstava obrisov za »Deutsches Haus« proti vstopnini 1 krono. Kdor jih želi videti, naj si te znamenitosti pogleda. Enako vabilo je nabito po celjskih hišah. Kdo se ne bi čudil, kako iznajdljivi so Nemci. Deutsches Haus še ne stoji, pa ne zato, ker jim je manjkalo »plana« — kaj še! — ampak ker denarja nimajo. Da torej še kje kak krajcar vjamejo, naredili so razstavo »planov« za Deutsches Haus. Te načrte bodo hodili sedaj darežljivi celjski Nemci dolgo časa gledat. Svetovati bi njim bilo pa, da to storijo s tem-le pobožnim vzdihljajem: Naš zaščitnik Bismark, ki si bil posestnik treh las, pomagaj nam, da postanemo skupni posestniki — edne hiše! To bi znabiti pomagalo.

Iz Kostivnice nam pišejo: V soboto zjutraj je začelo goreti pri Jerneju Čobec v Brezji, občina Kostivnica. Kuhali so zajutrek, pri tem so začele tleti zastarele deske, ki so bile v neobokani kuhinji nad pečjo, brez da bi opazili. Med zajutrekom je bila že vsa streha v ognju. Zgorela je hiša in hlev do tal, le peč moli in pogorišča. Tudi 60 K. denarja je zgorelo. Rešili so le nekoliko obleke. Zavarovan je bil pri graški zavarovalnici »Wechselseitige.«

Za šolo na Muti so višji gimnazijci iz Novega mesta darovali 45 knjig, g. Andrej Keček je daroval 12 knjig in Narodna šola v Velikovcu 20 iztisov. Šolsko vodstvo izreka vsem dobrotnikom prirčno zahvalo in prosi, da bi še drugi, ki imajo primernih knjižic za šolsko mladino ali znanstvenih za učiteljstvo, ne pozabili nove slovenske šole na Muti!

Žitne tržne cene. Pšenica za maj-juni K 7-66, za jesen K 8-08, rž za jesen K 7-19, turšica K 5-86, oves K 5-58.

Toča je 18. junija popoldne v Črešnicah precej hudo pobila vinograde in sadje.

Vreme. Vremenska opazovališča proročujejo, da bo ostalo sedaj vreme stanovitno, nebo bo večkrat oblačno.

Sv. misijon. Od 9.—17. t. m. so praznovali č. gg. misijonarji iz Celja: apostolski misijonar in superior Janez Macur, Anton Kovalik in Franc Kitak sv. misijon pri Sv. Nikolaju na Polji.

Duhovniške vesti. Doktorjem modroslovja je bil promoviran č. g. Josip Kržišnik na dunajskem vseučilišču. Čestitamo! Župnijo v Špitaliču je dobil ondodni provizor č. g. Anton Novak. — Umrl je dne 15. t. m. dr. Josip Šuc, nadžupnik v Št. Martinu pri Slovenjem Gradcu. Pokojnik je bil svoj čas tudi deželni poslanec. Naj v m. p.! Provizorjem v Šmartnu pri Slovengradcu je imenovan ondodni kapelau č. gsp. Mihael Šket. Č. g. Jakob Kosar, kapelan v Starem trgu je prestavljen v Šmartno pri Šaleku.

Mil. knez in škof bodo dne 26. junija posvetili glavni altar cerkve Sv. Križa tik Slatine.

Iz drugih krajev.

Za delavce v Vevčah so darovali krščansko-socialni delavci v Mariboru kron 31-20, socialdemokratski pa — nič.

Iz zapuščine † dekana Mežnarca ki je imenoval kranjsko župno cerkev glavnim dedičem, je določenih 4000 kron za dijaško ustanovo, mestni ubogi v Kranju dobe 400

kron, njegova biblioteka se pa razdeli deloma mej ljudsko šolo in gimnazijo v Kranji, deloma ljubljansko semenišče.

Nesreče v rudokopih. V letih 1890 do 1899 je v rudokopih avstrijskih pripetilo se 13 velikih nesreč, pri katerih je zgubilo življenje skupno 805 rudarjev. Ponesrečeni so zapustili 538 vdov in 1263 otrok.

Pošten tat je minuli teden ukradel v Budimpešti nekemu višjemu uradniku denarnico z 31 kronami in zlato uro. Vse to pa je okradeni naslednji dan dobil nazaj s pismom, v katerem se tat oprošča, da je okral svojega nekdanjega znanca, ki ga je spoznal še le po vizitki v denarnici, in kateremu je bila usoda mileja, kakor pa njemu nesrečniku.

Društvene zadeve.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Sv. Kungota na Pohorji K 16-84, Slovenjgradec K 6, Rogatec K 10-84, Sveti Florijan na Boču K 7, Sobota K 16, Marenberg K 2-94, Sv. Peter pri Radgoni K 100, Sv. Lovrenc v Puščavi K 14, Podčetrtek K 18, Sv. Janž na Peči K 10, Sv. Jakob v Slov. goricah K 34, Sv. Peter v Savinjski dolini K 28-84, Vransko K 42-60, Trbovlje K 36.

Bralno društvo »Naprej« pri Sveti Barbari v Halozah priredi 24. t. m. izlet v Pestike. Zjutraj ob 10. uri je sv. maša pri Sv. Janžu, potem pa prosta zabava pri »Čaputu«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vsiljevanje nemščine.

Naše spodnještajarsko slovensko ljudstvo je vedno bolj prepričano, da tudi brez švabščine lahko srečno živi na tem svetu. Zato se je odkrižuje, kjer le mogoče. Tako se je moral tudi pri marsikateri tobačni prodajnici umakniti nemški napis slovenskemu. To pa je v srce zabodlo graško gospodo, ki še vedno misli, da bo štajarske Slovence vendar ponemčila, in zavzela se je za nemške napise pri tobačnih prodajnicah. Grof Clary, štajarski namestnik, ki stoji popolnoma pod nemško-narodnim uplivom, je dal svoj podpis, in tako je izšla naredba, ki bi naj zatrla slovenske napise pri tobačnih prodajnicah. Toda ta naredba nasprotuje, kar bi grof Clary že lahko vedel, predpisom za trafike in § 19. osnovnih zakonov, ki dajejo Slovincem vse iste pravice, kakor Nemcem. Poslanec Žičkar je vsled tega stavil s tovariši v državnem zboru dne 7. maja naslednje vprašanje do ministerskega predsednika in do finančnega ministerstva:

Pred nekaterimi dnevi je predsedništvo c. kr. finančnega deželnega ravnateljstva izdalo na c. kr. okrajna kontrolna vodstva finančnih straž po Štajarskem ta-le ukaz:

»Opazuje se, da imajo nekateri tabaktrafikanti na svojih prodajnicah le slovenske napise. C. kr. okrajnemu kontrolnemu vodstvu finančnih straž se določno ukazuje, da se ta neumestnost povsodi, kjer se nahaja, takoj odpravi in naj se storijo koraki, da bodo imele tobačne prodajnice v smislu § 17. predpisov za tabaktrafikante vseskozi nemški napis »k. k. Tabaktrafik.«

Po onih krajih, kjer se nahajajo pri c. kr. oblastvih in uradih dvojezični napisi, ali kjer je napis v drugem deželnem jeziku istinito potreben, sme se pod nemškim napisom napraviti tudi slovensko besedilo. Enako se morajo poučiti osebe, katerim se dovoljuje nove trafike. Da se ta ukaz izvede, so okrajni kontrolni voditelji osebno odgovorni in so zavezani, poročati uradnim potom o tem vsaj do konca julija l. 1900. Clary l. r., Mensi l. r.«

Ta naredba, ako se izvede, je nova zašnica v obraz spodnještajarskih Slovencev. Kajti navedeni § 17 pravi, da morajo imeti tobačne prodajnice razločen napis, ne pa, kakor naredba pravi, nemški napis. Napis pa s tem, da je nemški po slovenskih krajih,

nikakor ne postane razločen, ampak še le prav nerazločen.

Nadalje smatramo tako ravnanje, vsled kojega bi morali biti po slovenskih krajih uradni napisi nemški, kot popolnoma nepostavno z ozirom na jasna določila § 19. državnega osnovnega zakona, kot zaničevanje slovenskega naroda, kot uradni prestopki proti postavno zajamčeni ravnopravnosti vseh v Avstriji živečih narodov.

Nikakor ne moremo biti tudi zadovoljni z onim dostavkom v naredbi, vsled kojih sme biti pod nemškim napisom slovenski napis le po onih krajih dovoljen, kjer imajo tudi uradi nemškoslovenske napise ali kjer se uvidi potreba takega napisa. Kajti kljub temu, da so v to poklicani činitelji in zastopi ponovno prosili za slovenske napise pri uradih, jih vendar na mnogih krajih ne dajo c. kr. oblasti narediti. Tako so prosile ljubomerske občine in ondotni okrajni zastop več let zaman za slovenske napise in pečate pri ondotnem poštenu uradu. Okrajni zastop ptujski je zahteval isto v ulogah na c. kr. trgovinsko ministerstvo štiri leta zapored, a vedno zaman. Isti okrajni zastop je prosil trikrat tudi za pečat s slovenskim napisom pri ondotnem c. kr. okrajnem glavarstvu, a ravno tako brez uspeha. Obenem je prosil okrajni zastop ptujski pri finančnem ministerstvu tudi za slovenske napise in pečate pri ptujski naddavkariji; seveda se tudi ta prošnja ni rešila. Okrajni zastop ptujski je nadalje z večkratnimi ulogami na c. kr. pravosodno ministerstvo želel slovenskih napisov in pečatov pri c. kr. okrajni sodnji v Ptuj; tudi brezuspešno.

Če torej c. kr. uradi kje nimajo slovenskih napisov, jih tamkaj po zgoraj navedeni naredbi tudi tobačne prodajalnice ne bodo imele, ampak le nemške. Ali je v kakem kraju slovenski napis potreben ali ne, o tem pa bodo sodili slovenskemu ljudstvu večinoma neprijazni uradniki in seveda take potrebe nikjer ne bodo našli. To vse nas je napotilo, da vprašamo gospoda ministra: 1. Ali si hočeta dati predložiti naredbo c. kr. deželnega

finančnega ravnateljstva z dne 24. maja t. l. št. 11322. 2. Ali hočeta razveljaviti omenjeno naredbo, ker je popolnoma nepostavna.

Tako se glasi interpelacija. Vsakega Slovenca mora osupniti, kako se z našim jezikom ravna. Odriva se, kjer le more. Dobro, posnemajmo nemški vzgled ter se ravnajmo povsod po besedah: Proč s švabščino.

Gospodarske stvari.

Zavarovalna zadruga.

(Dalje.)

I. Vstopnina.

5.000 udov a 2 K je 10.000 kron.

II. Deleži.

5.000 udov a 5 K je 25.000 K, in jamčijo pa z desetkratnim deležem, kar znaša 250.000 kron.

III. Letni prispevki.

Te letne prispevke plačajo udje in sicer, ako je v starosti takrat ko pristopi:

od 14 do 30 let 2178 udov a 1 K je 2178 K. Od 30 do 40 let 1048 udov a 2 K je 2096 K. Od 40 do 50 let 968 udov a 3 K je 2704 K. Od 50 do 60 let 806 udov a 4 K je 3224 K, kar da 5.000 udov in 10.202 K.

Dohodki bi potemtakem znašali vsako leto: 1. obresti od ustopnine 4% je 392 K. 2. obresti od deležev 1% je 250 K. 3. letna zavarovalnina 10.202 so dohodki vsi skupaj 10.844 K.

Stroški pa bi znašali: 1. 1/2% dobi stalno oskrbnino to je 25 udov vsako leto a 300 K je 7500 K. 2. 1/2% začasno oskrbovalnino je 1025 K. 3. upravni stroški tega oddelka 1800 K je skupaj 10.325 K.

Ako znašajo dohodki 10.844 K in stroški 10.325 K ostane še prebitka 519 K.

Iz ravno navedenega je razvidno, da more zavarovalna zadruga obstati, ako pristopi k isti najmanjše število udov, to je 5000, kar se bo gotovo zgodilo, ker uže dosedaj se je zato zavarovanje oglasilo večje

število kmetovalcev nego je to v pravilih pogojeno. Saj pa je tudi umljivo, da bode imela ta zavarovalna zadruga kmalo, ko se ustanovi, veliko tisoč udov, ker je ravno ustrezno dvem najvažnejšim pogojem, to je, nizke premije ali letna zavarovalnina na eni in lepa oskrbovalnina ali renta na drugi strani. In ravno to je le takrat mogoče, ako je udeležba velika.

Da pa je ravno ta oddelek zavarovalne zadruge velikega pomena za naše kmečko ljudstvo, tega pač ni potreba posebej poudarjati. Saj je splošno znano, kakšno žalostno stanje da imajo ravno kmečki delavci dandanašnji. Kmet in kmetica, hlapec in dekla, dninar in dninarca, viničarji, drvarji, sploh delavci, kakšno bodočnost pa imajo ti dandanes? Žal, prav žalostno. O tem pač morejo povedati občine, katere preskrbujejo na starost take siromake, in kakšna da je taka oskrb, da se Bogu usmili! Ubogi poljedelec dela od ranega jutra do poznega večera, pri slabi hrani se trudi celo življenje, in kaj čaka njega na starost? Večinoma beraška palica, slabost, onemoglost brez podpore, bolečine, bolezní brez zdravnika.

In pogledimo mlade ljudi. V najboljših letih zapuščajo dom, očeta in mater, gredo v mesta, k rudokopom, v tovarne, kjer se njim zdi, da so bolje preskrbljeni kot doma. Tamkaj se dostikrat pokvarijo na duši in telesu in pridejo na starost občini v oskrb. Pogledimo kmeta in kmetico, ko oddajata posestvo svojemu sinu ali hčeri, kako premišljujeta, kaj in koliko da bi si zgovorila prevžitka. Ako si zgovorita malo, na stara svoja leta ne moreta živeti, si zgovorita veliko, ne more sin gospodariti, vsled tega prevžitka nastanejo med starim in mladim dostikrat prepiri in tožbe, katere reši šele smrt v — sovraštvo.

(Dalje prihodnjič.)

Loterijske številke.

Trst: 16. junija 1900. 49, 28, 56, 8, 52
Linc: » » » 87, 11, 3, 4, 63

Na prodaj

čez 2 orala zemlje, hiša, klet in nova preša, 2 hleva, sadunosnik in vinograd se proda na Sredmi (Mittelberg). Cena je 600 gld., takoj plačati treba 300 gld. na drugo lahko čaka Blaž Urbas na Slemenu št. 40 p. Selnica. 1-2

Edina kovačnica

se proda v trgu Sv. Lenart v Slov. goricah št. 5, zidan, z opeko krit hram, obstoječ s tremi izbami, kuhinje, klet, kovačnica z dvema ognjema, hleva za živino ter zemljišča okoli 2 orala. Več se izve pri lastniku Jožefu Fekonja v Št. Lenartu v Slov. gor. št. 5.

Domača pijača,

katere se napravi iz Eter-jevega sadnega soka, je prav krepčalna in okusna pijača, treba da poskusite in gotovo boste jako zadovoljni. Iz Eter-jevega sadnega soka narejeno sadno vino je priljubljeno v tisočih rodbinah in dobiva od dne do dne več prijateljev. 10 litrov sadnega soka, ki z vodo pomešani vskepe, da 120—140 litrov sadnega vina. — Liter te izborne pijače stane samo okoli 5 krajc. Deset litrov sadnega soka stane 8 gld. in se dobiva pri Ivan Hostnik-u v Št. Vidu, Šmarje pri Jelšah, Štajarsko.

Jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30—40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.

1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.

Izvrstno laško namizno olje katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajc.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 1-6

Spreten služabnik

(strežnik), kateri razume tudi kletarstvo, se takoj sprejme. Pojasnila daje o. Alfonz Svet, gvardijan oo. minoritov v Ptuj. 1-4

Razglas.

25. junija 1900 ob 9 uri predpoludne prodalo bo podpisano okrajno sodišče po prostovoljni javni dražbi na licu mesta posestva Jakoba in Magdalene Rojs G. E. Z. 59 C. G. Kremberg, 113 in 221 l. G. Ščavniška dolina in 22 l. G. Gornjaročica (Oberrotschütze).

C. kr. okrajno sodišče Sv. Lenart v Slov. goricah

dne 9. junija 1900.

Dr. Kronvogel l. r.

Vabilo

na

redni občni zbor

kletarskega društva
v Ormožu,

vpisane zadruge z omejeno zavezo,

ki se odredi na petek

dne 29. junija t. l.

ob 2 uri popoldne v biležniški pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo o društvenem delovanju;
2. Računski zaključek in bilanca za leto 1899;
3. Sklepanje o porabi čistega dobička;
4. Dopolnilna volitev enega člana v nadzorstvo;
5. Slučajni predlogi.

Ormož, 17. junija 1900.

Franc Hanželič,
načelnik.

Dr. J. Geršak,
nač. namestnik.

Službo

cerkovnika

želi spremeniti mlad neoženjen in dobro vaje cerkovnik; prevzame tudi orglarsko službo na majkni fari. Naslov pri uprav.

Prošnja!

Na binkoštno nedeljo po noči je zgorel krčmarju J. Gregorec na Grajeni hram, živina, svinje itd. Drugi dan bi se imela vršiti Slomšekova slavnost. Sumi se, da je hudobna roka zanetila ogenj. Zatorej prosita podpisana za pogorelca milodarov v denarju, da si more nakupiti živino, svinje in druge za gospodarstvo potrebne stvari. Denar se naj pošilja gosp. Alfonzu Svet.

Ptuj, 10. junija 1900.

O. Alfonz Svet, Dr. F. Jurtela,
gvardijan minoritov. odvetnik.

4 mladi mrjasci yorkshirskega plemena se oddajo na mlinskem gospodarstvu A. Jurca in sinovi v Ptuj. Ravnotam se tudi prodajo prazni vinski sodi vsake velikosti, dalje mlinske priprave, 1 vodno kolo, mlinski kamni po nizki ceni. 3-3

Na prodaj!

Proda ali pa v najem se da hiša s peterimi sobami v Zgornji Polskavi št. 22 z lepim sadunosnikom in zelinjakom. Hiša je priprava za vsako obrt. 3-3

V najem

se da štacuna v posebej hramu. Štacuna je edina v fari poleg cerkve. Oglasiti se je pri Jožefu Bodleju, krčmarju pri Sv. Martinu na Pohorju pošta Sl. Bistrica. 2-2

Jos. Mursa na Krapji pri Ljutomeru

Odlikovan s častno diplomom l. 1895 na razstavi v Ptuj.

Na celem Jugoslovanskem edina izdelalnica cementnih
mozaik-ploč.

Tlak sestavljen iz takih ploč je enak pogrnjenim umetno vezanim preprogam in je lepši in cenejši kot tlak iz klinker ali šamotnih ploč, ter skoro neomejene trpežnosti. **Stopnice iz cementa**, tudi brušene, imitacije marmorja in sijenita. Trše in lepše kot iz kamena. **Cevi iz portland-cementa** v dvanajstih velikostih od 5cm do 75cm v premeru. Cementne korita za svinje in studence, za jasli, za govedo in konje. **Strešnike iz cementa z dvojno zarezo** in zgornjim obrobkom (Doppelfalzziegel mit Kopfverschluss) z asfaltom impregnirani. Taki strešniki so skapčani na vseh štirih straneh, pripravljeni za zelo položne strehe. 13 komadov krije 1 □ m, ki tehtajo komaj 35 kg. — Ceniki zastoj in franko.

Filijala v Središči na Dr., zaloga: Radgona, Ljutomer.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 16

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega
v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene. 20

Učenec

poštenih starišev in z dobrimi spričevali, sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom pri **Jožefu Farkašu**, trgovcu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 2-3

Na prodaj

je v občini Cvetkovski (Zwettendorf) dvoje malih posestev, prvo 2½ orala, drugo 3¾ orala zemljišča pod ugodnimi pogoji prav vredno. Vpraša naj se pri občinskem predstojniku v Cvetkovcis. 2-3

Janez Horvat

v Račjem

priporoča se v izdelovanje nagrobnih spomenikov v različni velikosti in izpeljavi po nizkih cenah. 3-3

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Prikladni darovi za sv. birmo.

Najizvrstnejše ure, zlate, srebrne

dobite pri

4-5

Ditingovem nasled. Th. Fehrenbachu

MARIBOR Gosposka ulica 26 **MARIBOR**

Podružnica: Dravska ulica 15 Maribor.

Budilniki, anker
od 1 gld. 20 kr. višje

Budilniki, koledar
od 2 gld. naprej.

Nikljeve ure, rem. ank.
od 2 gld. 50 kr. naprej.

Srebrne ure rem. 4 gld.
ankar 6 gld. in višje.

Zlata ura za gospe od
10 gld. naprej.

za gospode 20 gl. in višje.

Safhausenske točne ure

od 16—24 gld.

Kupuje staro zlato in srebro. Popravila in vrezke izvrši hitro in ceno.

Varnostna očala v rabi pri žvepljanju komad po 30 kr.

Ure na nihalo ki bijejo
ure 10 gld., ki bijejo
četrtre od 20—30 gld.

Podobe z godbo tudi
na obroke.

Zlati poročni prstani
od gld. 1:50—10

Zlate verižice gl. 3-65

Srebrne veriž. gl. 2-12

Uhani, igle, napestnice,
noži in vilice, očala,
nanosniki in toplomeri
raznih vrst.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših
podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na
drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere
Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so
pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na
steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje
bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje,
trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste,
osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike,
dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Semena za peso

kakor tudi raznovrstna se-
mena za vrtnarstvo in polje-
delstvo, vzlasti za različne

trave

čista ali mešana, priporoča

M. Berdajs,

trgovina s semenom in mešanim blagom
v Mariboru. 12-12

Vožnje karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie, Antwerpen

vozi naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr.
avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje:

Red Star Linie, Dunaj
IV. Wiednergürtel 20

ali pa 19

Anton Rebek v Ljubljani —
Kolodvorske ulice 34.

Julij Popper, Innsbruck —
Bahnstrasse 8.

Kdor hoče 400 mark²⁷

garantirano mesečno lahko
in pošteno zaslužiti? Naj
pošlje naslov z znamko:
V. 21 Annoncen - Exped.
K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.

Zahvala!

Ker se ne moreva častitim prijateljem in znancem predragega prerano nama umrlega sina

Jozefa Kolariča,

petošolca, osobito pa gg. profesorjem posebno g. dr. Medvedu za krasen, preginljiv nagrobni govor ter gg. dijakom za lepo petje in krasne vence, ter v obče vsem, ki so mu izkazali zadnjo čast, vsakemu osebno zahvaliti, izrekava tem potom najino najsrčnejšo zahvalo! Bog plati!

Vekoslav Kolarič,
Neža Kolarič.

Najbolji moravski premog
in koks za kovače

se dobi po najnižji ceni pri

Alojziju Vršič-u,
trgovcu v Ljutomeru.

Učenec

iz dobre hiše se sprejme v dobri trgovini z mešanim blagom v malem mestu na Spod. Štajarskem. Naslov pove uredništvo. 1-2

Zaloga uradno potrjenih tiskovin.

Pozor!

Kedor potrebuje gotovo dober gumi za ceplenje tri

naj si ga naroči v trgovini

J. N. Peteršič-a v Ptuj-u
zraven okraj. glavarstva.

== Cena primerno nizka ==

Trgovina s papirjem in galant. blagom.

Nov harmonij

na prodaj po primeroma zelo nizki ceni. Lastnik odpotuje ter se sploh ne bavi več z godbo. Vprašanja naj se blagovolijo pošiljati: **Enolog, Zalec, poste restante.** 2-3

Podpisani dajo v svojem in v imenu sorodnikov žalostno vest, da je njih dragi oče, oziroma tast, gospod

Janez Katz,

veleposestnik, lesotržec in tovarnar

dne 15. t. m. ob polu 4 uri popoldne po kratkem bolehanju v 59. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega umrlega se je v ponedeljek dne 18. junija dopoldne ob 9. uri preneslo iz hiše žalosti na pokopališče in ondi položilo v rodbinski grob k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se je brala dne 18. t. m. ob polu 10. uri predpoldne v župnijski cerkvi pri Sv. Martinu.

Ranjkega priporočamo v blag spomin!

Sv. Martin pri Slovengradcu 16. junija 1900.

Dr. Viktor, Janez, Ferdinand, Jožef, Avgust sinovi.
Jožefa Witzmann, Frančiška Katz hčeri.
Franz Witzmann, zet.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode
stolne ulice št. 1. v **Mariboru**, Domgasse Nr. 1

Priporoča se preč. duhovščini
za naročila cerkvenih orodij:
monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev,
križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih,
katere prav lepo in trpežno izdeluje.

Staro cerkveno orodje prav dobro
popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognji.

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

☛ Svoji k svojim. ☛

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

☛ **„DUHOVNI VRTEC“** ☛
v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še pouk za sveto birmo in 116 svetih pesmi: velja v usnje vezan z barvanim obrezkom K 1.40, v usnje vezan z zlatim obrezkom K 1.70, v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo K 1.90.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.
1 kom. velja 12 v, 10 kom. K 1.10., in 100 kom. K 9.—

Služba cerkovnika
in organista

je razpisana. Slednja bolj z neugodnimi dohodki. Prednost imajo neoženjeni prošnjiki in rokodelci, ki naj se osebno zglasijo.

Cerkveno predstojništvo
Brezno (Fresen). 2

Najčistejše olje

iz kostij napravljeno za šivalne stroje in kolesa (bicikle) v tovarni H. Morbius in Fils, Bazel (Švica).

Dobi se pri 2-26

R. Strasmayer-ju, puškarju
v Mariboru.

Kuharica

Stareja oseba z dobrimi spričevali sprejme se kot kuharica pri nekem mlinskem gospodarstvu. Ista ima kuhati in na gospodarstvo gledati. Plača K 20 na mesec, stanovanje in hrana prosta.

Ponudbe na upravnništvo tega lista pod šifro **J. 100.** 2-2

Dražba.

Malonedeljski krajni šolski svet naznanja, da se bodo letos zaradi razširjenja šolskega poslopja oddala tukaj po zmanjševalni dražbi naslednja dela:

1. Zdidarsko delo proračunjeno na 5077 K 70 h. 2. Mizarsko delo proračunjeno na 1608 K 16 h. 3. Pečarsko delo proračunjeno na 498 K.

Dotična zmanjševalna dražba bode dne **8. julija t. l.** ob treh popoldne v malonedeljski šoli.

Načrt, proračun in druga pojasnila se dobe vsako nedeljo po rani maši v šoli. 2-2

Oglasilo.

Daje se v najem jedna pekarna na Hrvaškem, ki obstoji iz dveh hiš, pekarije, kuhinje, kleti, hlevi, dvorišča, vrta za jako malo najemnino. Kdor želi to pekarno v najem vzeti, dobi še tudi prodajalno za prodajo moke in drugega špecerijskega blaga, kakor tudi tobaka in piče. Potrebuje 400 do 600 K kapitala. Povpraša se naj pismeno pri R. P. v Kraljevcu, pošta Dubravica (Hrvaško). 2-2

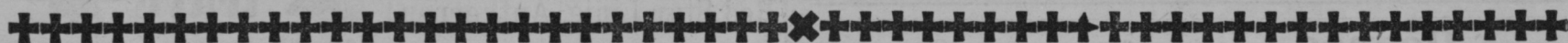
KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo juhino sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajalnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet po ceni napolni Maggi-jevim juhinih sladilom.

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, ☛ v **Fritsch-evi vili** ☛
Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.

☛ Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.